

Téli szezonális élelmiszerlánc-ellenőrzés 2019.
részjelentés
időszak: 2019. december 1-15.

Az idei téli szezonális élelmiszerlánc-ellenőrzésre – a korábbi évekhez hasonlóan – december hónapban kerül sor az ország teljes területén.

Az ellenőrzéseket a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal irányításával a területileg illetékes élelmiszerlánc-felügyeleti szervek és – országos illetékességgel – a Nébih munkatársai végzik.

A téli ünnepek megelőző időszakban a nagyobb mértékű termelés és a megnövekedett kereskedelmi forgalom miatt indokolt a fokozott hatósági felügyelet. A hatóságok célja, hogy ismeretlen eredetű, nem biztonságos, vagy nem megfelelő minőségű élelmiszer az ünnepek alatt se kerülhessen a lakosság asztalára.

Az ellenőrzések fókuszában a szezonálisan jellemző élelmiszerek előállítása és forgalmazása, a forgalomba hozott termékek minősége és nyomon követhetősége áll.

A célterületek között szerepel a karácsonyi ünnepi vásárokon, rendezvényeken kitelepült vendéglátás és a piacokon, vásárokon végzett édesség forgalmazás is. A gasztronómiai hagyományok alapján a kiemelten ellenőrzendő termékek: a friss hús; a hal és haltermékek; a pácolt, füstölt nyers vagy főtt húskészítmények; a virslik; az édesipari termékek; az alkoholos italok, valamint a szezonális zöldségek és gyümölcsök.

Laboratóriumi vizsgálat céljából országsszerte mintavételekre is sor került az alábbi kiemelt termékekből:

- kereskedelmi egységekben és vásárokon/piacokon forgalmazott különféle szaloncukrokból érzékszervi és bevonat arány vizsgálatára,
- beigli (beigli) termékekből érzékszervi és töltelék arány vizsgálatra,
- kókusz reszelékekből, valamint tisztított dióból érzékszervi és szalmonella kimutatására,
- különféle virslikből több vizsgálati irányra.

A 2019 évi téli szezonális ellenőrzés első időszakának eredményei – számokban

A december 1-15. közötti első időszakban országosan összesen **1827 ellenőrzésre** került sor. Ebből **263** ellenőrzés **élelmiszer-előállító** helyen (47 vágóhíd/daraboló, 51 húskészítmény előállító, 20 édesipar, 145 egyéb előállító), **1055** ellenőrzés az **élelmiszer-forgalmazásban** (162 hiper/szupermarket, 518 üzlet/szaküzlet, 262 vásár/piac/rendezvény, 40 nagyker/logisztikai központ, 73 egyéb forgalmazó) és **509 vendéglátóhelyen** (melyből 174 kitelepült) történt.

A feltárt szabálytalanságok miatt az ellenőrök **69 alkalommal figyelmeztetést, 69 esetben bírság** kiszabását alkalmazták szankcióként, és összesen **5,6 millió Ft** bírságot szabtak ki.

Az élelmiszer-előállító és forgalmazó létesítményekben a feltárt hiányosságok, illetve szabálytalanságok miatt 29 alkalommal kellett a tevékenységet korlátozni.

év	ellenőrzött egységek száma	szankciók		
		figyelmeztetés esetszám	kiszabott bírság	
			esetszám	összeg Ft
2018	2 100	62	67	4 087 240
2019	1 827	69	69	5 555 572

Élelmiszer ellenőrzések eredményei

Az ellenőrök leggyakrabban higiéniai hiányosságokat találtak, ami az összes ellenőrzés 4,3%-ánál fordult elő (2018 évi téli szezonális ellenőrzés hasonló időszakában 4,9%). Emelkedett a nyomon követhetőségre vonatkozó hiányosságok aránya, idén az összes ellenőrzés 3,2%-ában állapították meg (2018-ban 1,9%) a szakemberek.

A termékek minőségével és összetételével kapcsolatos szabálytalanság az ellenőrzések 3,1%-ánál fordult elő, ami szintén magasabb a tavalyinál (2018-ban 2,2%).

A dolgozók képzettségével, egészségügyi alkalmasságával kapcsolatos hiányosság is gyakrabban fordult elő az előző évinél, az ellenőrzések 2,7%-ánál tártak fel ilyen jellegű problémát az ellenőrök (2018-ban 1,6%).

Az első időszakban összesen **9857 hazai és külföldi élelmiszer tételt ellenőriztek** a szakemberek, melyek 3,0%-át, 295 tételt kellett kivonni a forgalomból, országosan 1,6 tonna mennyiségben.

A kivont tételek aránya kis mértékben nőtt az előző év első időszakához képest. (2018-ban 2,4%)

termék		ellenőrzött tétel	összes forgalomból kivont tétel		
			száma	mennyisége kg	értéke Ft
2018	hazai	8 336	201	11 825	1 381 681
	külföldi	2 163	48	7 669	291 680
	összes	10 499	249	19 494	1 673 361
2019	hazai	8 074	239	1 349	1 456 935
	külföldi	1 783	56	276	476 273
	összes	9 857	295	1 625	1 933 208

Az eddigi eredmények alapján az ellenőrzés alá vont élelmiszer tételek között a **fogyaszthatósági, illetve minőségmegőrzési idő lejártja miatt** forgalomból kivontak aránya idén 1,8% (2018-ban 1,5%) volt. Az ismeretlen eredet miatt kivont tételek aránya 0,4% (2018-ban 0,1%). A jelölési hiba miatt forgalomból kivont tételek aránya idén 0,3% (2018-ban 0,4%). Az ellenőrzött termékek között mindössze 2 tétel bizonyult fogyasztásra alkalmatlannak.

Az ellenőrzött **szaloncukor** és más **édesség** tételek 2,7%-át (66 tételt) kellett kivonni a forgalomból lejárt minőségmegőrzési idő, jelölési hiba, illetve engedély nélküli forgalmazás vagy ismeretlen eredet miatt.

A vizsgált **friss hús és húskészítmények** 2%-a, a füstölt termékek 2,5%-a volt kifogásolható, utóbbinál leggyakoribb ok, hogy lejárt a fogyaszthatósági idő.

A **hal és halkészítmények** ellenőrzése során 3 tétel lejárt terméket, további 5 tételnél jelölési hibát találtak a szakemberek.

A **virslis** termékek esetében – egy eset kivételével – az első időszakban nem fordult elő szabálytalanság.

Laboratóriumi vizsgálatok

A különféle laboratóriumi vizsgálatok elvégzésére 151 minta (34 szaloncukor, 38 kókuszreszelék, 40 dió, 21 bejgli és 18 virsli) érkezett a Nébih laboratóriumaiba.

Az eddig megvizsgált 89 mintánál nem merült fel kifogás a vizsgált paraméterekre vonatkozóan.

Egy, a Nébih Zöldszámaára érkezett közérdekű bejelentés kivizsgálása során egy virsli termékből vett mintában *Listeria monocytogenes* fertőzöttséget állapított meg a laboratórium. Az érintett tételt azonnal kivonták a forgalomból, és az előállítónál folyamatban van a szennyezés okának felderítése.

A karácsonyi ünnepi vásárokon, rendezvényeken kitelepült vendéglátók és élelmiszert forgalmazók ellenőrzésének tapasztalatai

A Nébih borászati felügyelői Budapesten és vidéki nagyvárosokban megrendezett karácsonyi vásárokon tartottak ellenőrzéseket. Borászati termékeket, alkoholos italokat, forralt borokat, pálinkákat értékesítő kitelepülőket egyaránt vizsgálták.

A szakemberek 8 különböző helyszínen 25 kitelepülőt ellenőriztek, amelyek termékeit és működésük jogszerűségét is vizsgálták. Az ellenőrzések során 336 termék vizsgálatára került sor, úgynevezett „insitu”, helyszíni mérések segítségével. A vizsgálatok megnyugtató eredménnyel zárultak, a kiszerezéseken feltüntetett jelölések valamennyi ellenőrzött termék esetében megfeleltek a mérési eredményeknek.

Előállító helyek tekintetében az ellenőrzött 5 vállalkozásnál a borászati termékek előállítása során jogsértést nem tapasztaltak a szakemberek.

Az eladásra kínált termékek közül – a korábbi évekhez hasonlóan – természetesen kiemelt figyelmet fordítottak a karácsonyi ünnepkörhöz szorosan kapcsolódó forralt borok vizsgálatára, hiszen a vásárlók valamennyi alkoholos ital közül hagyományosan ezen termékeket vásárolják legnagyobb mennyiségben a karácsonyi vásárokon. Az ellenőrzések alapján elmondható, hogy a vásárlók biztonsággal fogyaszthatják az eladásra kínált forralt borokat, tekintettel arra, hogy az ellenőrzés alá vont nagyszámú termék esetében sem nyomon követhetőség, sem az alapanyagok minősége tekintetében nem került sor jogsértés megállapítására.

A területileg illetékes élelmiszerlánc-felügyeleti hatóságok által országsszerte ellenőrzés alá vont ünnepi vásárookra kitelepült 174 vendéglátó egység esetében a nyomon követést illetően 7 esetben (4%), a higiéniára vonatkozóan 6 esetben (3,5%), és a dogozók egészségügyi alkalmasságát és képzettségét tekintve 3 esetben (1,7%) állapítottak meg hiányosságot a szakemberek. Szankcióként 1 alkalommal felfüggesztették az egység működését és bírság kiszabására is sor került.

Haltermékek ellenőrzésének tapasztalatai

A Nébih Állami Halőri Szolgálat december első két hetében 53 halboltban és vendéglátó egységben ellenőrizte a haltermékek származását. Az ellenőrzés 592 tételt érintett, melyből 227 tétel 5,5 tonna haltermék külföldi, míg 365 tétel 34,9 tonna magyar eredetű volt. Az ellenőrzött tételek beszerzési értéke meghaladja a 41 millió Ft-ot. A halőrök 7 esetben találtak szabálytalanságot, 138,77 kg haltermék forgalmazását tiltották meg, illetve rendelték el annak megsemmisítését. A kiszabott halvédelmi bírság mértéke 750.000 Ft.

Zöldség-gyümölcs termékek ellenőrzésének tapasztalatai

A 2019. évi téli szezonális élelmiszerlánc-ellenőrzés első időszakában a Nébih és a megyei kormányhivatalok növény- és talajvédelmi osztályok zöldség-gyümölcs minőségellenőrei 262 belföldi forgalmazónál (kis- és nagykereskedők, őstermelők, valamint vásárok, piacok) végeztek ellenőrzéseket, ahol összesen 673 tétel (284 db hazai, és 389 db import) vizsgálatára került sor. Az ellenőrzés a szezonális termékekre terjedt ki.

Az ellenőrzések során 56 esetben állapítottak meg hibát, ebből 10 esetben nyomon követési hiányosságokat, 6 esetben a regisztráció hiányát, 40 esetben jelölési és minőségi kifogásokat találtak. Szankcióként 29 alkalommal élelmiszer-ellenőrzési, illetve élelmiszerlánc-felügyeleti bírság kiszabására került sor összesen 615.572 Ft értékben. Az ellenőrök 27 forgalmazóval szemben alkalmazták figyelmeztetést.

Összesen 23 tételt vontak ki a forgalomból, mintegy 295 kg mennyiségben, amelyből 7 tételt (137 kg) meg is semmisítettek (6 tétel ismeretlen eredetű és nem nyomon követhető, további 1 tétel kifogásolt minőségű termék volt).

Első magyarországi tárolási helyre érkező 12 szennyezett (elsősorban földes gyökérezöldség) import tételnél az ellenőrök figyelmeztették a forgalmazókat és a termék tisztítását rendelték el.